Sloop van het Broekhuisje

Roelof van Egdom verkoopt het geërfde land in t Voorde op 1 juni 1807 (Dorpsger 2350). Hij staat in de belastinglijst van 1808 nog als bewoner van het derde Broek (huisnummer 151), op die van 1812 op huisnummer 139. Misschien heeft hij dit huisje het Broekhuisje genoemd. In het Bevolkingsregister van 1824 staat alweer een nieuwe huurder: Hendrik Breeschoten. Volgens het kadaster van 1832 is Hendrik van Essen eigenaar van het Broekhuisje (sectie D, nr 377).

Hendrik van Essen heeft het Broekhuisje in 1843 verkocht aan D. C. J. Harmsen, de grootgrondbezitter uit Amerongen, die veel land in deze omgeving had verworven. Het kadaster geeft aan dat het huisje daarna is gesloopt. In 1882 wordt de boomgaard die er dan staat (inmiddels kadastraal omgenummerd tot D 983) met de rest van Harmsens bezittingen, verkocht aan Mr. Herman Royaards van Scherpenzeel.

Klein Egdom (bij Oudenhorst)

Theunis Jordensz

Cornelis Arrisz heeft kort na 1653 de kleine hofstede in het zuiden, bij Oudenhorst, verkocht mogelijk toen al met meer land dan de vijf morgen die daar onder Oudmunster bij behoorden, want later is hier sprake van een hofstede met 17 morgen lands. In het Oudschildgeldregister van 1686 staat als eigenaar van "de andere helft" van nr 110-b: Theunis Jordensz. Die Theunis Jordensz woonde op het Derde Broek. Daar wordt hij in de bewonerslijst van 1675[7] vermeld. Waarschijnlijk woonde in 1675 hier op Klein Egdom "Aelt Gerritsz met sijn vrouw ende vier kinderen minderjarich, bouwman". In de periode 1683/91 trouwen namelijk vier dochters van ene Aalt "wonend op Egdum" en vanaf ongeveer 1688 woont Willem Jansz er die met één van die dochters getrouwd was. De eigendom was inmiddels geërfd door Jorden Theunisz op Ronselaar, de schoonzoon van Theunis Jordensz. Volgens het haardstedengeld van 1693 moesten Willem Jansz als gebruiker en Jorden Theunisz als eigenaar betalen voor twee haardsteden.

Willem Jansz wordt in 1696 het laatst genoemd. Daarna volgt als gebruiker Cornelis Jansz die wij verder niet met de familie kunnen verbinden en dan van ongeveer 1705 tot 1710 ene Sander Fransz. De eigendom is nu overgegaan op Jorden Jordensz op Ronselaar, een zoon van Jorden Theunisz, die er vòòr Sander Fransz kort zelf gewoond heeft. Omstreeks 1711 verschijnt een nieuwe eigenaar: Jacob Aartsz uit Nijkerk. Een eventuele verkoop door Jorden Theunisz of zijn kinderen aan Jacob Aartsz werd niet gevonden.

Het gezin Theunis Jordensz

E-I. *Theunis Jordensz (van 't Broek). Eigenaar van het derde Broek en van Klein Egdom. Koopt 1677 de hofstede in 't Voorde van Jan Cornelisz van Langelaar.*
Uit dit huwelijk zijn geboren:
1. Gerrigje, getrouwd te Scherpenzeel op 4-11-1661 met Jorden Theunisz (van Ronselaar), ***zie F-I.***
2. Fijtje, getrouwd te Scherpenzeel op 19-10-1662 met Peter Dirksz (Doornweerd).

Het gezin Jorden Theunisz

F-I. *Jorden Theunisz (jongeman van Romselaar), getrouwd te Scherpenzeel op 4-11-1661 met Gerritje Theunis van 't Broek. Woont op Romselaar.*
Uit dit huwelijk zijn geboren:
1. Teunis, gedoopt te Scherpenzeel op 13-7-1662 (op Romselaar).
2. Jannetje, gedoopt te Scherpenzeel op 25-6-1665 (op 't Broek), overleden te Scherpenzeel in 1719. Haar erfdeel is 1/3 in de helft van 't Broek (Dorpsger 2346, dd. 30-3-1719).
3. Marij, gedoopt te Scherpenzeel op 25-6-1665 (op 't Broek), jong overleden.

4. Jorden, gedoopt te Scherpenzeel op 29-12-1667 (op t Broek), ***volgt F-II.***
5. Marijtje, gedoopt te Scherpenzeel op 10-4-1670 (op t Broek), ondertrouwd te Woudenberg op 22-6-1709 met Rijk Claasz jongeman van de Kleine Vliert.
6. Jacob, gedoopt te Scherpenzeel op 19-10-1673, jong overleden.

Het gezin Jorden Jordensz

F-II. *Jorden Jordensz, getrouwd te Scherpenzeel op 22-8-1697 (ondertrouwd te Leusden op 30-7-1697) met Willemijntje Geurtsz Versteeg.*
Uit dit huwelijk zijn geboren:
1. Teunis, gedoopt te Scherpenzeel op 10-10-1697 (op Ronselaar).
2. Hendrijntje, gedoopt te Scherpenzeel op 1-8-1700 (op Klein Egdom).
3. Geurt, gedoopt te Scherpenzeel op 24-9-1702 (op Klein Egdom).

Het gezin Aalt Gerritsz

G-I. *Aalt Gerritsz, getrouwd met Jantje Morren. Bewoner van Klein Egdom in 1675.*
Uit dit huwelijk zijn geboren:
1. Grietje, getrouwd te Scherpenzeel op 21-9-1684 (jongedochter wonende op Egdom met moeder Jantje Morren) met Willem Jansz.
2. Johanna, getrouwd te Scherpenzeel op 9-4-1683 (jongedochter van Egdum met zuster Grietje) met Jan Otten Wacker.
3. Aeltje, getrouwd te Amerongen op 15-3-1691 (jongedochter v Eyckdom) (ondertrouwd te Scherpenzeel op 21-2-1691) met Rijk Theunissen.

In het Oudschildgeldregister van 1716 staan Jacob Aartsen onder Niekerk als eigenaar en Gerrit Thoonen als pachter. Gerrit en Reyertje Cornelis, zijn echtgenote, hebben in 1723 een te grote huurschuld en moeten al hun roerend goed afstaan aan Jacobje Ernsten, weduwe van Jacob Aertsz (Dorpsger 2346, dd. 4 jan 1723). Die verhuren daarna tot 1730 aan Willem Hermensz. Jacobje Ernstdr en haar kinderen verkopen Klein Egdom dan aan Hendrik Hendriksz (Dorpsger 2346, dd. 20 feb 1730). Deze draagt Klein Egdom in 1732 weer over aan Erris Hendriksz (Dorpsger 2346, dd. 1 mei 1732).

Erris Hendriksz

Erris woont een aantal jaren zelf op Klein Egdom. Deze Erris had een merkwaardige levensloop. Hij trouwde al jong met Hendrikje Jans Methorst. Zij worden in 1721 al als echtpaar vermeld. Hij staat genoemd als Erris Hendriksz Verbrugge. Na een paar jaar op Klein Egdom te hebben gewoond vertrekt het echtpaar. In 1742 verhuurt Hendrikje Jans huisvrouw v Arris Hendriksz gewoond hebbend op Egdom de hofstede Egdom aan Hannes Jansz van Rossenberg en verkoopt hem het vee etc. (U190a001, dd. 11 oct 1742). Wat het echtpaar daarna gedaan heeft weten wij niet. In 1781 vinden wij hen als inwoner van Scherpenzeel[17] en in 1788 (!) overlijden zij kort na elkaar in Culemborg, na meer dan 67 jaar huwelijkstrouw. Zij hebben geen kinderen en Hendrikje Jans heeft ook geen broers of zusters. Haar erfenis moet dan ook verdeeld worden tussen de erfgenamen van haar lang overleden ooms en tantes, wat wel enig gezoek oplevert (Recht. Arch. Scherpenzeel, dd. 15 juli 1788). Erris heeft zijn helft vermaakt aan Gerrit Jansz van Apeldoorn, die wij hieronder bespreken, maar in de helft die hij van zijn vrouw erft (zij sterft twee maanden voor hem), mogen ook de kinderen van zijn broer Willem Hendriksz Verbrugge meedelen. De gezamenlijke erfgenamen verkopen deze helft aan Gijsbert, zoon van Gerrit Jansz van Apeldoorn (Dorpsger 2346, dd. 20 oct 1790).

Het echtpaar Erris Hendriksz Verbrugge en Hendrikje Jans Methorst

H-I. Erris Hendriksz Verbrugge, overleden te Culemborg op 17-5-1788, mogelijk gedoopt te Woudenberg op 28-9-1693 zoon van Hendrik Hendriksz en Metje Ariens van Ekeris, getrouwd met Hendrikje Jans Methorst, overleden te Culemborg op 5-3-1788, gedoopt te Renswoude op 24-3-1700 dochter van Jan Roelofsz Methorst en Fytje Luberts.

Gerrit Swart

In het Oudschildgeldregister van 1745 wordt Gerrit Swart genoemd als bewoner van Klein Egdom, blijkbaar een huurder na Hannes Rossenberg. Gerrit Swart komt echter in de bewonerslijst 1748 weer niet voor. Kortom, het verhuren van Klein Egdom slaagt niet erg goed. Korte tijd later komt Gerrit Jansz van Apeldoorn er als huurder op te wonen, getrouwd met een dochter van Wulphert Jansz van Overeem en Reijertje Roelofs Methorst en dus een aangetrouwde neef van de eigenaren.

Gerrit Jansz van Apeldoorn

Gerrit Jansz van Apeldoorn had eerst gewoond op de boerderij Rumelaar onder Maarsbergen, eigendom van zijn schoonouders. Op een gegeven moment, mogelijk na overlijden van Gerrits eerste vrouw, wordt deze Maarsbergse boerderij overgenomen door zijn zwager Teunis Dirksz van de Wetering en Gerrit verhuist naar Klein Egdom. Daar worden dan nog negen kinderen geboren zodat Gerrit in totaal 15 kinderen gehad heeft, maar velen sterven op jonge leeftijd. In de lijst van 1783[13] staat hij met een gezin van acht personen waarvan één onder de tien jaar. Na het overlijden van Erris Verbrugge erft hij diens helft van de boerderij. In 1789 verkopen de gezamenlijke erfgenamen de andere helft "door Gerrit Jansen van Apeldoorn gehuurd" aan zijn zoon Gijsbert, meerderjarig jongeman. Gijsbert sterft echter op 20 augustus 1793 "op Klein Egdom". Zijn nalatenschap bestaande in de helft van "een huizinge, berge, schuurtje en verder getimmer, met ruim 22 morgen lands zoo bouw-, wey- als plaggevelden" wordt door de schout voor de successie belasting geschat op 450 gulden (Dorpsger 2348, dd. 15-01-1794). Vader erft dit. In 1798 verkopen Willem, Wulphert en Willemijntje Klein Egdom met ruim 15 morgen "dus uytgesondert een schaapshok met omtrent drie en een halve morgen land hetwelk aan Wulpher van Apeldoorn is competerende" aan Monsieur Hendrik Druif (Dorpsger 2348, dd. 19 feb 1798). Dat was dus onmiddellijk na de dood van hun vader. Hendrik Druif was een welgestelde Scherpenzeler die dit bedrijf als geldbelegging kocht. In de bewonerslijst van 1805[16] komt Willem van Apeldoorn nog voor, dus waarschijnlijk heeft hij eerst de hofstede van Hendrik Druif gehuurd.

Het gezin Gerrit Jansz van Apeldoorn

J-I. *Gerrit Jansz van Apeldoorn, gedoopt te Woudenberg op 23-08-1711, zoon van Jan Willemsz van Apeldoorn en Hendrikje Hendriks van Nieuwenhuizen, begraven te Woudenberg op 12-2-1798, voor de eerste keer getrouwd te Woudenberg op 23-10-1735 met Gysbertje Wulpherts Overeem, dochter van Wulphert Jansz van Overeem en Reijertje Roelofs Methorst, voor de tweede keer getrouwd te Woudenberg op 6-8-1758 met Hanna Gysberts van de Lagemaat, gedoopt te Woudenberg op 17-4-1735, begraven te Woudenberg op 15-11-1787, dochter van Gijsbert Barten van de Lagemaat en Maria (Willems ?).*

Uit het eerste huwelijk zijn geboren:

1. Wulfer, gedoopt te Woudenberg op 3-2-1737.

2. Jan, gedoopt te Woudenberg op 25-1-1739, jong overleden.

3. Rijertje, gedoopt te Woudenberg op 18-3-1742, doopget. 1761 bij zus Gijsbertje.

4. Jan, gedoopt te Woudenberg op 24-1-1748.

5. Roelof, gedoopt te Woudenberg op 21-7-1748.

6. Hendrik, gedoopt te Woudenberg op 7-11-1751.

Uit het tweede huwelijk zijn geboren:

7. Hendrik, gedoopt te Woudenberg op 16-4-1759, jong overleden.

8. Gijsbert, gedoopt te Woudenberg op 27-4-1760, begraven te Woudenberg op 24-8-1793, ongehuwd.

9. Gijsbertie, gedoopt te Woudenberg op 16-8-1761.

10. Willem, gedoopt te Woudenberg op 26-12-1763, voor de eerste keer getrouwd met Cornelia Rosant, getrouwd voor de 2e keer te Woudenberg op 1-6-1800 met Maria Gijsberts van de Lagemaat, weduwe Hendrik Hannesz van Nieuwenhuizen.

11. Hendrik, gedoopt te Woudenberg op 26-8-1764.

12. Marritje, gedoopt te Woudenberg op 20-4-1766, overleden te Leusden in 1792, getrouwd te Leusden op 20-11-1791 (ondertrouwd in Woudenberg op 28-10-1791) met Gerrit Willemsz Verbeek.
13. Hendrijntje, gedoopt te Woudenberg op 9-10-1768.
14. Willempje, gedoopt te Woudenberg op 1-4-1770, getrouwd te Woudenberg op 1-4-1793 met Teunis Willemsz van Kooten.
15. Jan, gedoopt te Woudenberg op 30-8-1772.

Mr. Herman Royaards
Hendrik Druif verkoopt Klein Egdom weer in 1807 (Dorpsger. 2350, dd. 15 jan 1807) aan Erris van Egdom. In 1812 wordt deze Erris van Egdom genoemd als eigenaar en ook als bewoner van dit huis dat nu nummer 146 draagt. Bij notaris Schijvliet te Amersfoort (AT057, dd. 12-03-1816) vinden wij tenslotte wie deze Erris was, want dan verkoopt Arris Jans van Egdom het bedrijf aan Johann W. Gülcher. Volgens het bevolkingsregister van 1824 woont op dit adres nog Erris Jansz van Egdom, 73 jaar oud, met Jannetje van Sniddelaar.

Dit is dus Erris, gedoopt te Woudenberg op 17-1-1751, zoon van Jan Jan Rijksz van Egdom (C-II, zie Egdom het Eerste), die teruggekeerd is in de oude buurt.
Gülcher kocht veel land hier, waaronder in 1812 Lambalgen. Al zijn bezit kwam in 1843 in handen van D. C. J. Harmsen en van hem in 1882 aan Mr. Herman Royaards (zie over deze overgangen de Beaufort, pag. 80). In 1885 werd het onteigend en verkocht aan de Staatsspoorwegen. Een deel van het perceel bleef als weiland, kadaster D 1175, eigendom van Royaards.

Nieuw Apeldoorn

Bij het "schaapshok met drie halve morgen" dat eigendom bleef van Wulphert van Apeldoorn is tussen 1798 en 1803 een huisje gebouwd, want op 4 januari 1803 werd een huis met 3 morgen "genaamd Nieuw Apeldoorn" zijnde een deel van Klein Egdom door een Roelof van Ginkel verkocht aan Paulus Petersz van Broekhuizen (Dorpsger 2350, geregistr 6 juli 1804). Een verkoop of een eventuele relatie van Wulphert van Apeldoorn en Roelof van Ginkel werd niet gevonden. Peter Paulusz had eerst Klein Oudenhorst gepacht maar ging nu in zijn eigen huis wonen. Dit huisje tegenover Oudenhorst was in 1832 nog eigendom van Jacobje van Bennekom, weduwe Paulus Petersz (Kadaster nr D 389). Bij haar wonen zoon Peter van Broekhuizen met zijn vrouw Joosje Hannes van Bulken. Kort daarna verkoopt zij het perceel aan Johann N. Gülcher. D.C.J. Harmsen wordt weer eigenaar in 1843. In 1857 wordt het huisje gesloopt.